

Κτηνοτροφία Ορεινών Περιοχών & Κοινωνική Επιχειρηματικότητα

ΚΑΝΤΑΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΣΕΡΑΦΕΙΜ, ΑΝΑΠΛ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

Η κτηνοτροφία στην Ελλάδα σήμερα

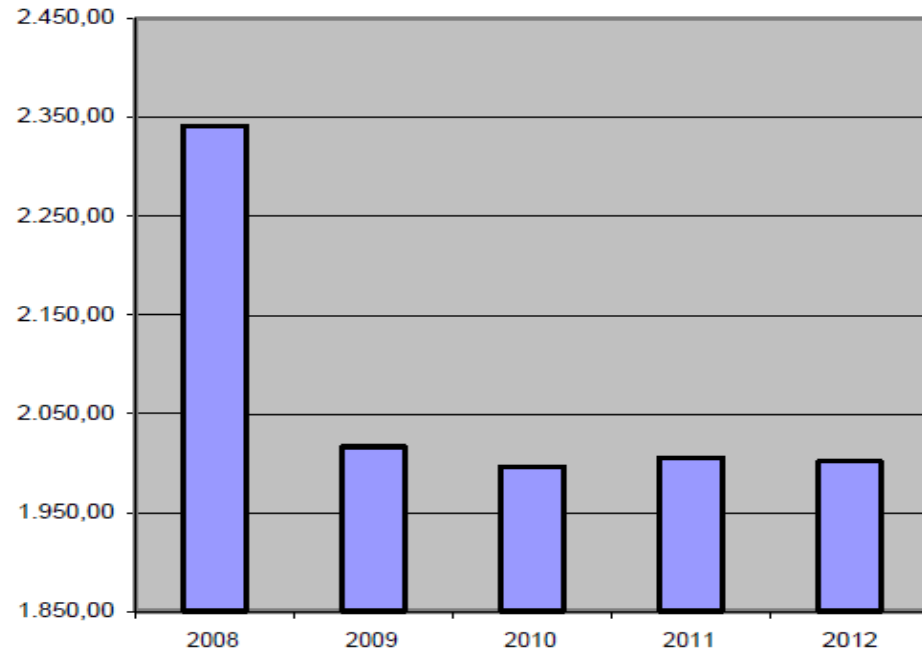
Αρ. Ζώων	Είδος Ζώου	Κατανάλωση Kg/κεφαλή/έτος
380.000	Βοοειδή	15
9.000.000	Πρόβατα	9
3.500.000	Αίγες	
800.000	Χοίροι	30
110.000.000	Πουλερικά	22

Πηγή: ΕΔΟΚ (Εθνική Διεπαγγελματική Οργάνωση Κρέατος) 2014

Προσωρινά Αποτελέσματα Παραγωγής Γεωργικών & Κτηνοτροφικών Προϊόντων έτους 2012

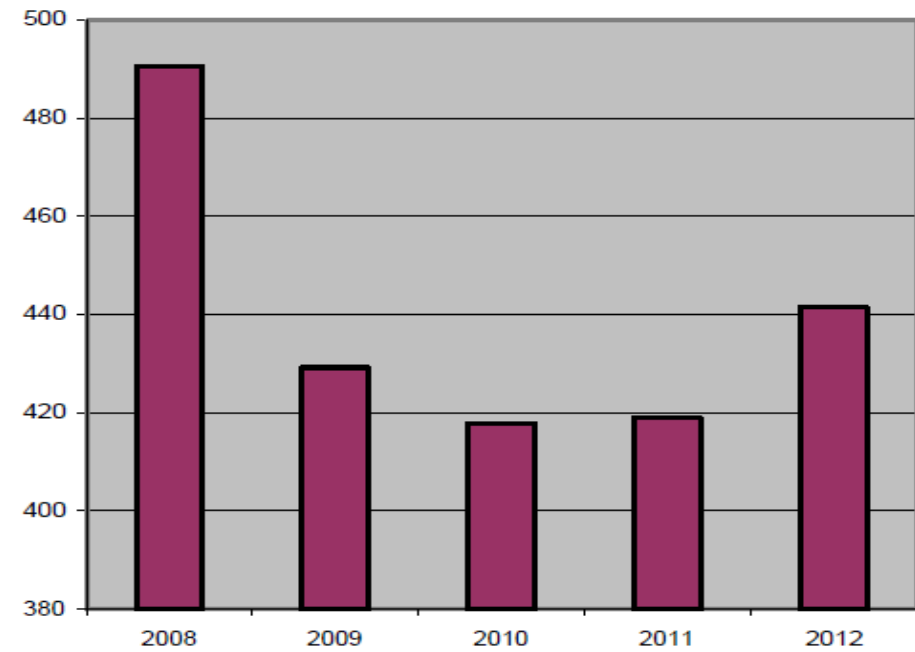
Διάγραμμα 3. Παραγωγή γάλατος 2008 – 2012.

Σε χιλιάδες τόνους

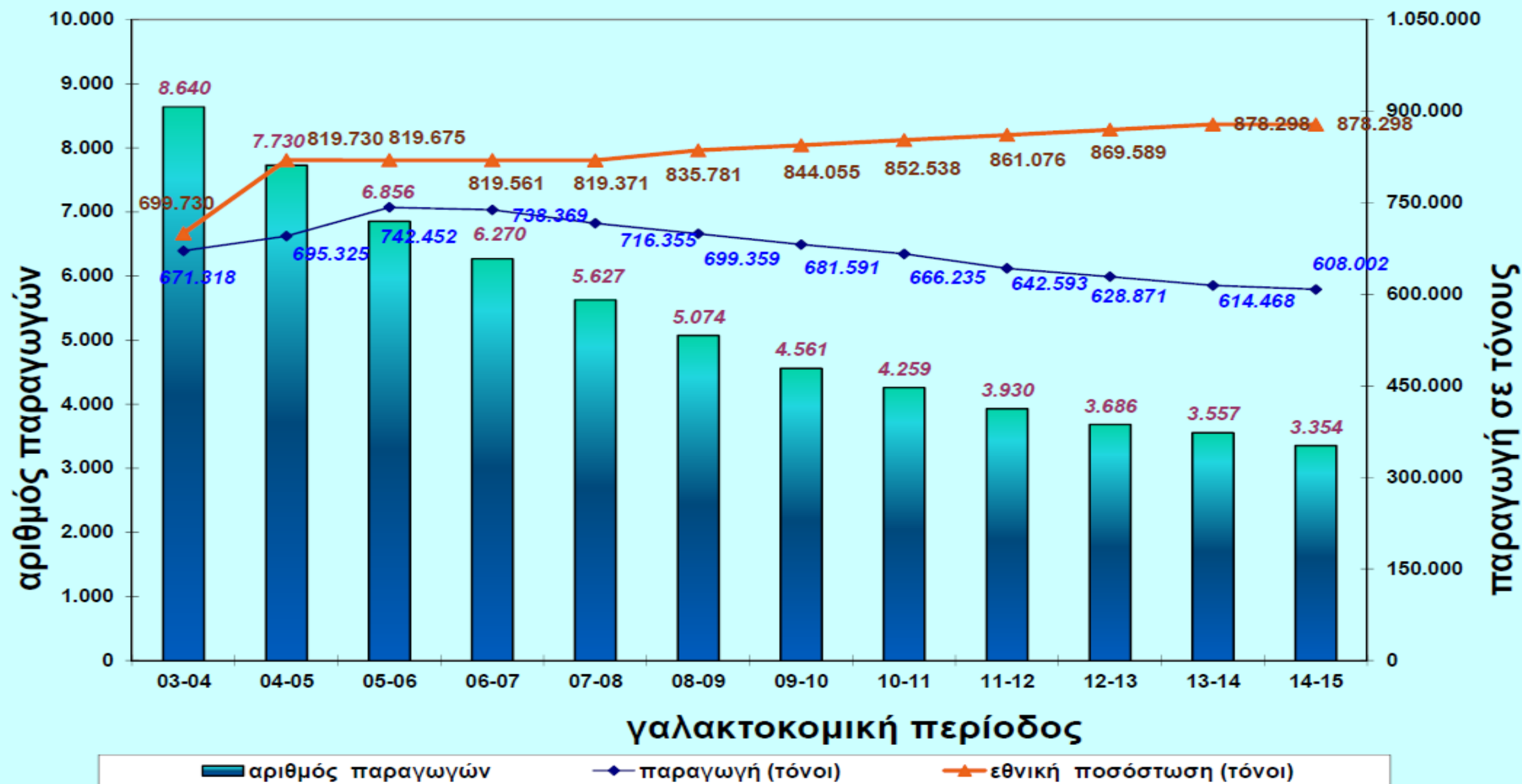
Διάγραμμα 4. Παραγωγή κρέατος 2008 – 2012.

Σε χιλιάδες τόνους

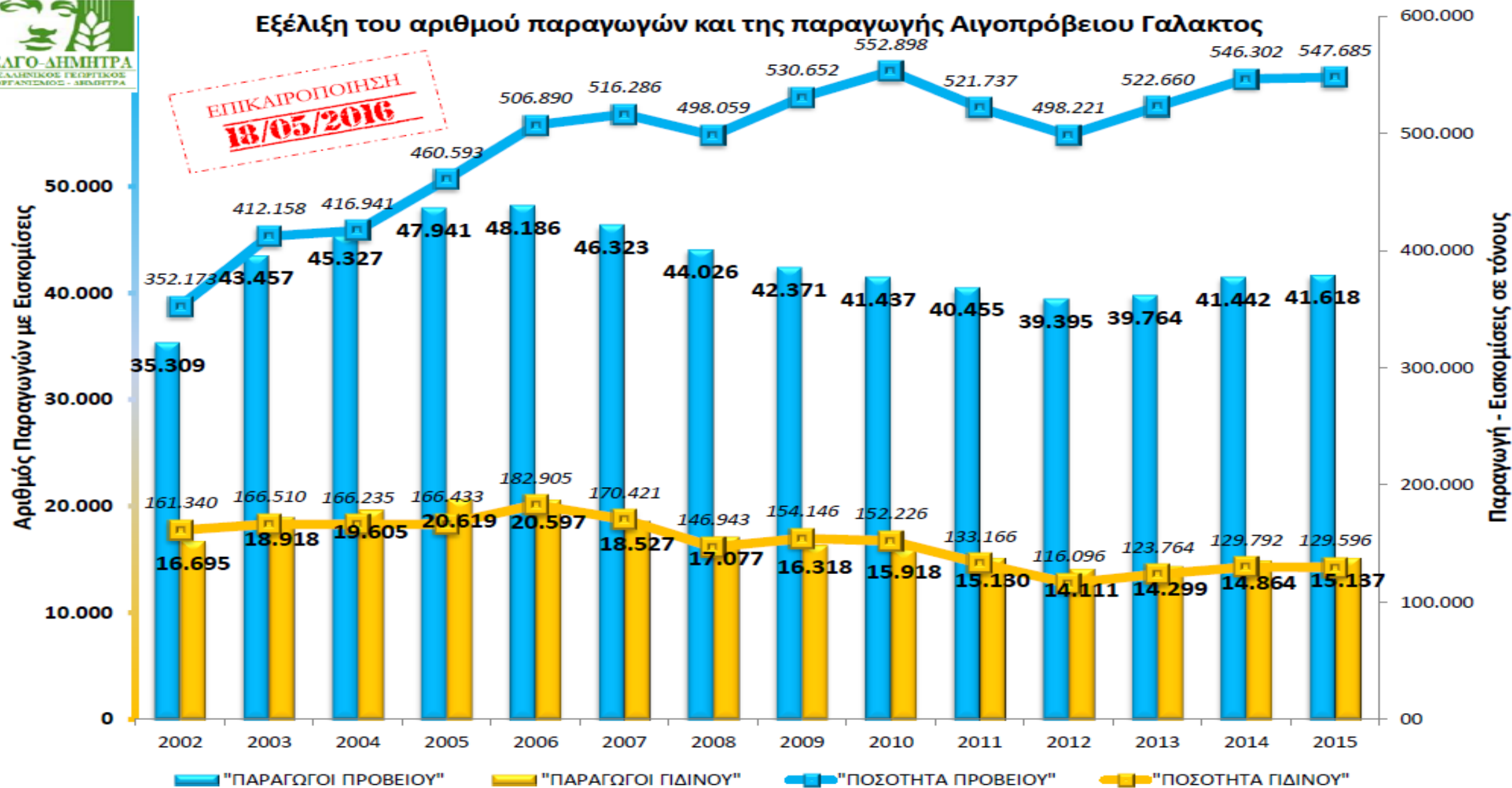
Πηγή: ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ, 2014

Εξέλιξη του αριθμού των παραγωγών ,της παραγωγής αγελαδινού γάλακτος και των ποσοστώςσεων

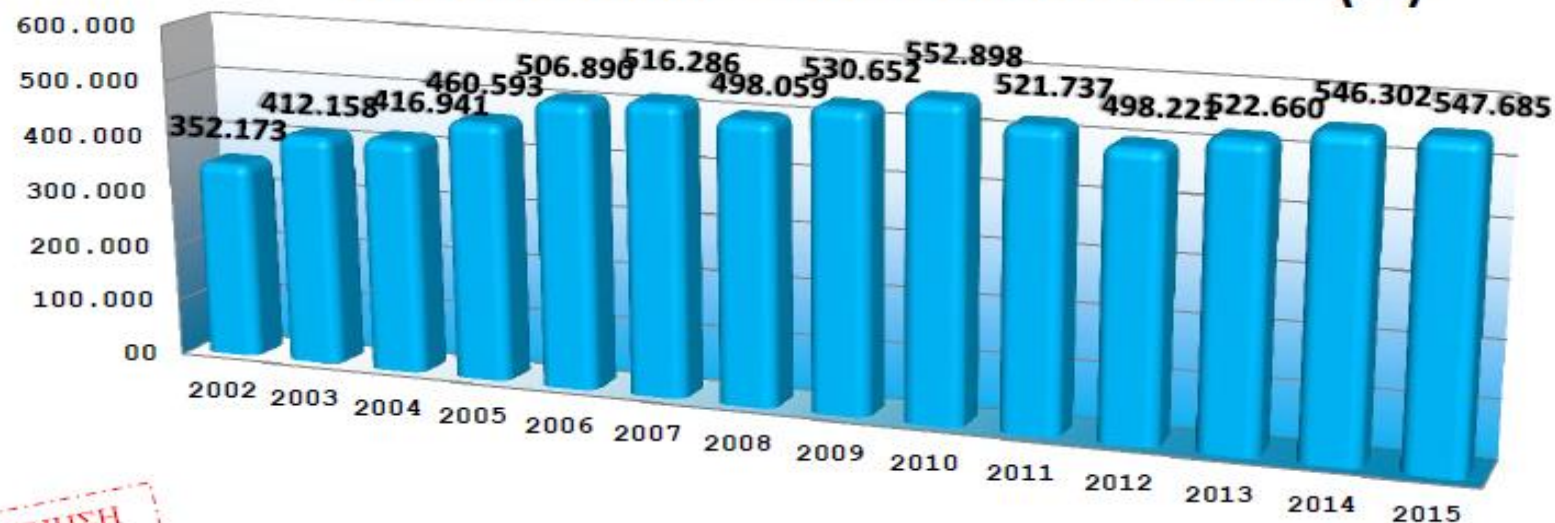

Εξέλιξη του αριθμού παραγωγών και της παραγωγής Αιγοπρόβειου Γαλακτος

ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ
18/05/2016

ΠΡΟΒΕΙΟ ΓΑΛΑ - ΔΗΛΩΘΕΙΣΑ ΠΟΣΟΤΗΤΑ (tn)

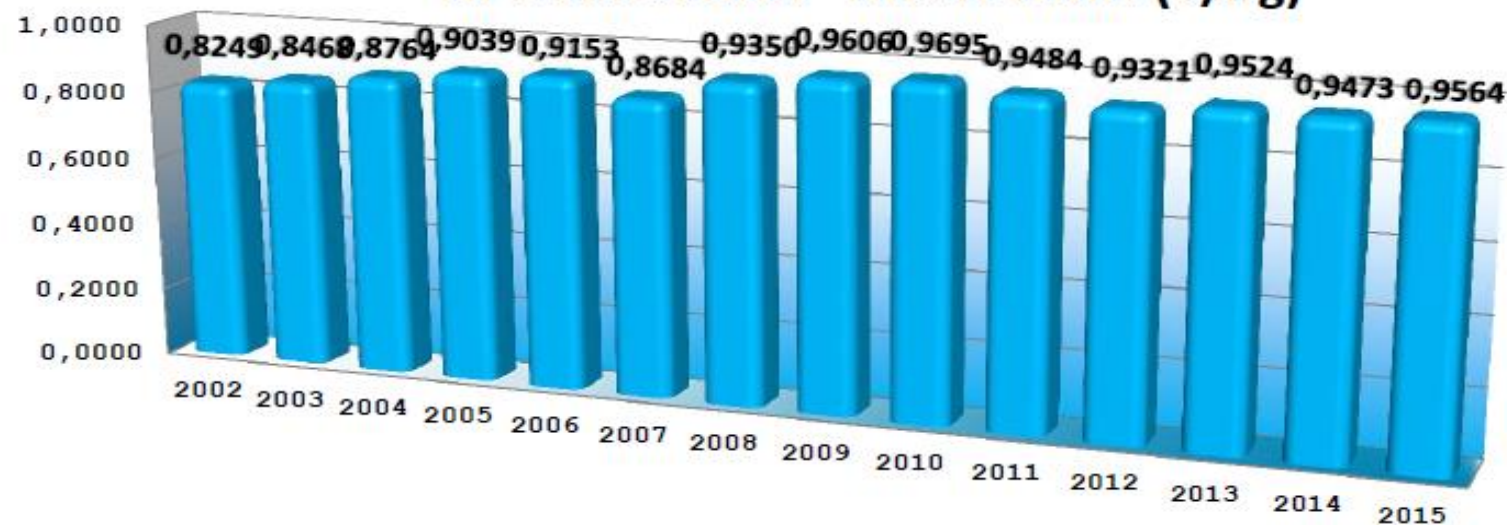

ΕΤΟΣ	ΔΗΛΩΘΕΙΣΑ ΠΟΣΟΤΗΤΑ (tn)
------	-------------------------

2002	352.173
2003	412.158
2004	416.941
2005	460.593
2006	506.890
2007	516.286
2008	498.059
2009	530.652
2010	552.898
2011	521.737
2012	498.221
2013	522.660
2014	546.302
2015	547.685

ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ
13/05/2016

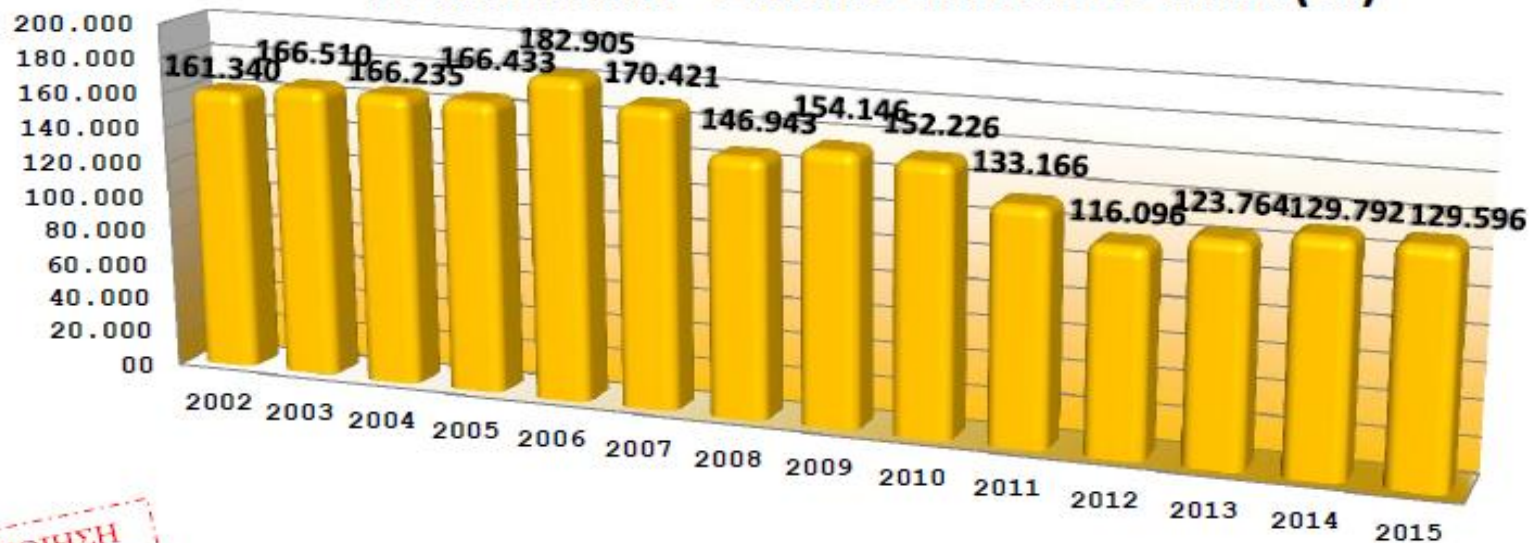
ΠΡΟΒΕΙΟ ΓΑΛΑ - ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ (€/Kg)

ΕΤΟΣ	ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ (€/Kg)
------	------------------

2002	0,8249
2003	0,8468
2004	0,8764
2005	0,9039
2006	0,9153
2007	0,8684
2008	0,9350
2009	0,9606
2010	0,9695
2011	0,9484
2012	0,9321
2013	0,9524
2014	0,9473
2015	0,9564

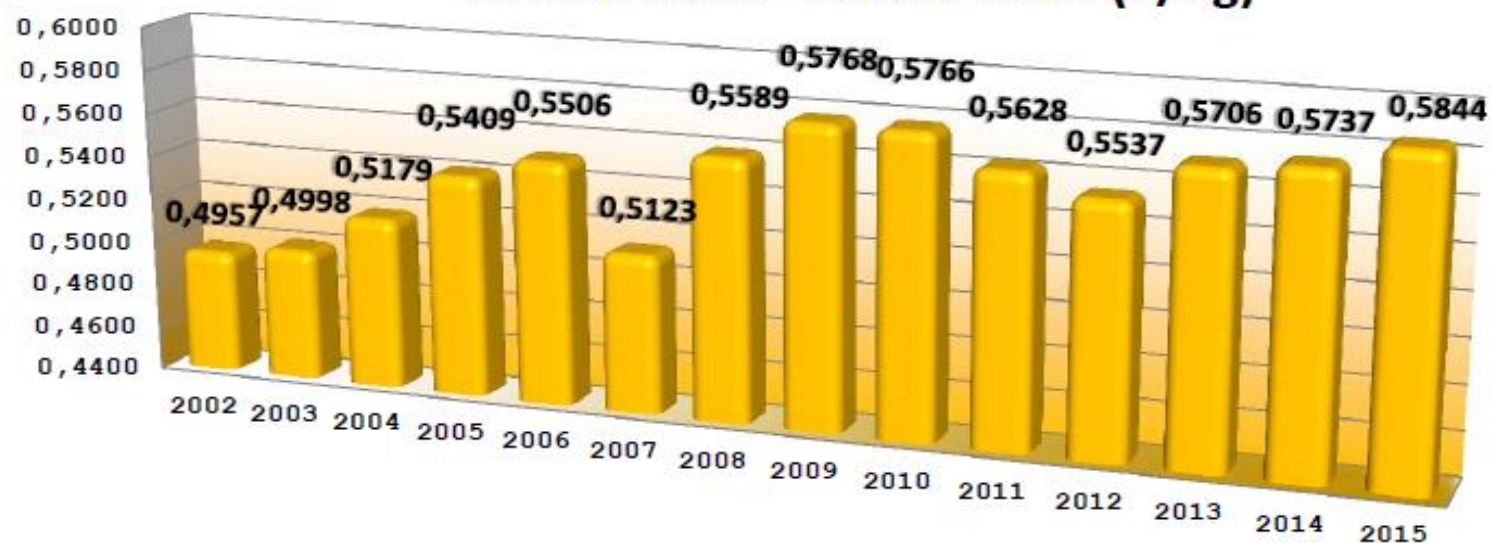
ΓΙΔΙΝΟ ΓΑΛΑ - ΔΗΛΩΘΕΙΣΑ ΠΟΣΟΤΗΤΑ (tn)

ΕΤΟΣ	ΔΗΛΩΘΕΙΣΑ ΠΟΣΟΤΗΤΑ (tn)
2002	161.340
2003	166.510
2004	166.235
2005	166.433
2006	182.905
2007	170.421
2008	146.943
2009	154.146
2010	152.226
2011	133.166
2012	116.096
2013	123.764
2014	129.792
2015	129.596

ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ
18/05/2016

ΓΙΔΙΝΟ ΓΑΛΑ - ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ (€/Kg)

ΕΤΟΣ	ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ (€/Kg)
2002	0,4957
2003	0,4998
2004	0,5179
2005	0,5409
2006	0,5506
2007	0,5123
2008	0,5589
2009	0,5768
2010	0,5766
2011	0,5628
2012	0,5537
2013	0,5706
2014	0,5737
2015	0,5844

Αυτάρκεια προϊόντων ζωικής παραγωγής - αλείας (σε χιλ. τόνους, έτους 2011)

Προϊόντα	Παραγωγή	Εισαγωγές	Εξαγωγές	Κατανάλωση	Αυτάρκεια (%)
	(1)	(2)	(3)	(4=1+2-3)*	(5=1:4*100)
Κρέας					
Κρέας αιγοπρόβειο	102	8,58	1,74	108,84	93,72
Κρέας πουλερικών	180	56,43	20,86	215,57	83,50
Χοιρινό κρέας	105	194,00	4,00	295,00	35,59
Κρέας βόειο	51	128,00	1,30	177,70	28,70
Γαλακτοκομικά-Τυροκομικά					
Φέτα	94	0,08	34,03	60,05	156,53
Γιαούρτι	94,27	15,00	25,00	84,27	111,87
Γάλα αιγοπρόβειο	650,89	19,07	2,50	667,46	97,52
Γραβιέρα - Κασέρι	6	2,00	1,04	6,96	86,17
Κεφαλοτύρι	3,18	1,87	0,27	4,78	66,57
Γάλα αγελαδινό	638,59	460,00	1,00	1097,59	58,18
Μέλι					
Μέλι	14	2,17	0,78	15,39	90,97
Αυγά					
Αυγά	108	10,62	2,65	115,97	93,13
Αλιεύματα					
Αλιεύματα	197	95,39	203,37	89,02	221,30
Σύνολο	2.243,93	993,20	298,54	2.938,60	76,36

* Αφορά στη φαινόμενη κατανάλωση

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων, ΠΑΣΕΓΕΣ, ΕΛ.ΣΤΑΤ. και ΕΛΓΟ

Οικονομικά στοιχεία

- Από τα περίπου 6 δις ευρώ που δαπανά η Ελλάδα ετησίως για την εισαγωγή προϊόντων, το 1/3 περίπου δηλ. τα 2 δις ευρώ ξοδεύονται για την εισαγωγή ζωοκομικών προϊόντων.
- Το 2013 ξοδεύτηκαν για την εισαγωγή προϊόντων κρέατος και αλλαντικών 1.122 εκατομμύρια ευρώ, ενώ για την εισαγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων 824 εκατομμύρια ευρώ.
- Αυξήθηκε η ποσότητα εισαγωγών, εν τούτοις η αξία τους σε ευρώ ήταν μειωμένη κατά 2,75%, ➡ εισήχθησαν στη χώρα μας πιο φτηνά κομμάτια κρέατος.
- Η κτηνοτροφία με στοιχεία του 2014 συνεισφέρει στη χώρα μας μόλις και μετά βίας το 30% της συνολικής αγροτικής παραγωγής, αξιοποιώντας
 - 3 εκατομμύρια τόνους σιτηρών,
 - 2,5 εκατομμύρια τόνους αραβόσιτου και
 - 2 εκατομμύρια τόνους σανού μηδικής,μεταποιώντας περίπου 8 εκατομμύρια στρέμματα γης και αξιοποιώντας με τον καλύτερο τρόπο ορεινές, ημιορεινές και άγονες περιοχές της χώρας μας.

Οικονομικός αντίκτυπος της Κτηνοτροφικής Παραγωγής

Έχει εκτιμηθεί ότι από την πρωτογενή κτηνοτροφική παραγωγή εξαρτώνται περίπου 15.000 επιχειρήσεις

- ❖ Μεταποιητικές: γαλακτοβιομηχανίες
τυροκομία
σφαγεία
τυποποιητήρια κρέατος
βιομηχανίες αλλαντικών
- ❖ Καταστήματα λιανικής πώλησης
- ❖ Μεταφορικές εταιρείες
- ❖ Εργοστάσια παραγωγής ζωοτροφών
- ❖ Εταιρείες κτηνιατρικών φαρμάκων

Το 30% της οικονομίας της Φυτικής Παραγωγής εξαρτάται από την ύπαρξη και τη λειτουργία των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων

Πηγή: Ημερίδα ΓΕΩΤΕΕ (ΚΑΠ & Ανάπτυξης Κτηνοτροφίας, Προβλήματα-προτάσεις-προοπτικές), ΑΓΡΟΤΙΚΑ 2016

Προβλήματα

- Οικονομικό κλίμα (Έλλειψη ρευστότητας, υπερφορολόγηση, υψηλό κόστος παραγωγής, υπερχρέωση) και έλλειψη στρατηγικού σχεδιασμού για την κτηνοτροφία από την πολιτεία
- Υψηλό κόστος διατροφής:
 - 70% κρεοπαραγωγός πτηνοτροφία
 - 70% χοιροτροφία
 - 64% κρεοπαραγωγός αγελαδοτροφία
 - 60% αυγοπαραγωγός πτηνοτροφία
 - 54% γαλακτοπαραγωγός αγελαδοτροφία
 - 87% αιγοπροβατοτροφία
- Γενετικό υλικό και οι αποδόσεις του
- Έλλειψη έργων υποδομής & εκσυγχρονισμού των κτην. Εκμεταλλεύσεων
- Η ελλιπής οργάνωση του συνεταιριστικού κινήματος & των ομάδων παραγωγών
- Οι χαμηλές τιμές των κτηνοτροφικών προϊόντων και οι παράνομες ελληνοποιήσεις
- Η ελλειμματική παραγωγή εγχώριων ζωοτροφών και η οργανωμένη εμπορία τους

Προοπτικές (Πηγή: Τράπεζα Πειραιώς, 2015)

Μία από τις σημαντικότερες προκλήσεις σε ότι αφορά την ανάπτυξη και τις προοπτικές του αγροδιατροφικού τομέα στη χώρα μας είναι η σταδιακή αναπροσαρμογή του παραγωγικού μοντέλου σε παραγωγή και διάθεση προϊόντων υψηλής ποιότητας, λαμβάνοντας υπόψη ότι η συγκεκριμένη αγορά αναμένεται να διευρυνθεί περαιτέρω, με υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης

Η μεταποίηση τροφίμων, χάρη στη διαθεσιμότητα πρώτων υλών, προϊόντων υψηλής ποιότητας και εξειδικευμένης τεχνογνωσίας στην Ελλάδα, παρουσιάζει πολλές δυνατότητες να αυξήσει την αξία και τις εξαγωγές της

Προοπτικές (2)

Η σταδιακή αναπροσαρμογή του παραγωγικού μοντέλου της χώρας σε παραγωγή και διάθεση προϊόντων υψηλής ποιότητας προϋποθέτουν εκτός των άλλων:

- ❑ Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας μέσω της αναδιάρθρωσης του αγροτικού τομέα με έμφαση στην ενίσχυση της βιωσιμότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και τη δημιουργία οικονομιών κλίμακας.
- ❑ Ενίσχυση μορφών συνεργασίας και δικτύωσης και ανάπτυξη συνεργατικών σχηματισμών – clusters.

Προοπτικές (3)

- ❑ Αύξηση της προστιθέμενης αξίας με έμφαση στη μεταποίηση, τυποποίηση και την πιστοποίηση του προϊόντος και της μεθόδου παραγωγής του και τη διαφοροποίηση προς καινοτόμα προϊόντα.
- ❑ Χρήση νέων εργαλείων χρηματοδότησης, όπως τα προγράμματα συμβολαιακής γεωργίας.
- ❑ Αξιοποίηση της δημόσιας γης (π.χ. ενοικίαση μέσω μακροπρόθεσμου leasing).

Προοπτικές (4)

- ❑ Εκπαίδευση και κατάρτιση ανθρώπινου δυναμικού και ενίσχυση της επιχειρηματικότητας.
- ❑ Ενίσχυση της πρόσβασης και της χρήσης των τεχνολογιών πληροφορικής και των επικοινωνιών.
- ❑ Εξειδίκευση παρεμβάσεων στην τεχνική υποδομή - έργα αξιοποίησης υφιστάμενων υποδομών.

Διαπιστώσεις από την περιοχή

- Έλλειψη έργων υποδομής (δρόμοι, ύδρευση)
- Εκτατική μορφή παραγωγής (απλά καταλύματα-φτωχές κατασκευές)
- Πολύπλοκη νομοθεσία - Γραφειοκρατία
- Έλλειψη στρατηγικού σχεδιασμού για την κτηνοτροφία από την πολιτεία
- Οικονομικό κλίμα (Έλλειψη ρευστότητας, υπερφορολόγηση, υψηλό κόστος παραγωγής, υπερχρέωση)
- Γενετικό υλικό και οι αποδόσεις του
- Ελλιπής οργάνωση (συνεταιρισμοί & ομάδες παραγωγών)

Διαπιστώσεις από την περιοχή

- Χαμηλές τιμές των κτηνοτροφικών προϊόντων
- Νοθείες προϊόντων με εισαγόμενα (ελληνοποιήσεις)
- Η ελλειμματική παραγωγή εγχώριων ζωοτροφών και η οργανωμένη εμπορία τους
- Υποβάθμιση βοσκοτόπων
- Δύσκολες συνθήκες διαβίωσης και παραγωγής
- Αδειοδοτήσεις
- Απλήρωτοι παραγωγοί από εταιρείες γάλακτος
- Υψηλό κόστος διατροφής
- Αυξημένος ΦΠΑ για τις ζωοτροφές

Προτάσεις

Η παραγωγική χρήση, καθώς και η ορθολογική χρησιμοποίησή του μονίμου κεφαλαίου θα οδηγήσει στην μείωση της συνιστώσας αυτής του κόστους

Προτείνεται η ορθολογική χρήση και ποιοτική βελτίωση των χρησιμοποιούμενων ζωοτροφών

Η συστηματική αξιοποίηση της οικογενειακής εργασίας, η εκμηχάνιση της παραγωγής (π.χ. εγκατάσταση αμελκτικών συστημάτων), ο εκσυγχρονισμός των εγκαταστάσεων με σκοπό την εργονομία

Η εφαρμογή ενός «ορθολογικού» σχήματος ανανέωσης του υπάρχοντος γενετικού υλικού

Η εφαρμογή προγράμματος γενετικής βελτίωσης

Ενίσχυση της καθετοποίησής των εκμεταλλεύσεων ως προς την παραγωγή ζωοτροφών

Αξιοποίηση του πλεονεκτήματος της εκτατικής κτηνοτροφίας

Σύνδεση των παραδοσιακών ζωοκομικών προϊόντων με τις τουριστικές μονάδες της περιοχής

Δημιουργία κτηνοτροφικών πάρκων

Προτάσεις

Παραγωγή ψυχανθών για αντικατάσταση του σογιαλεύρου
Στήριξη του αγροτικού εισοδήματος σε όλη την παραγωγική διαδικασία
Προγράμματα γεωργικών εφαρμογών, ώστε ο κτηνοτρόφος να προσαρμόσει
την παραγωγή σύμφωνα με τα σύγχρονα καταναλωτικά και διατροφικά
πρότυπα.

Προϊόντα ποιοτικά και πιστοποιημένα

Καθετοποίηση της παραγωγής

Στήριξη συλλογικών οργανώσεων των κτηνοτρόφων (ομάδων παραγωγών
κτηνοτρόφων) λόγω των μικρών εκμεταλλεύσεων αλλά και των στρεβλώσεων
της αγοράς

Εκσυγχρονισμός της υποδομής και οργάνωση της τυποποίησης, εμπορίας και
μεταποίησης των ζωικών προϊόντων

Προτάσεις

Κλείνοντας, τονίζεται ότι τα περιθώρια ανάπτυξης της κτηνοτροφίας είναι αρκετά μεγάλα, με την προϋπόθεση βέβαια ότι πρέπει να εφαρμοστούν τεχνικοοικονομικές αναλύσεις των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων, ώστε να επισημανθεί αφενός μεν η βιωσιμότητά τους ή μη, και αφετέρου οι προϋποθέσεις κάτω από τις οποίες μπορούν να καταστούν ανταγωνιστικές.

Τόσο το ελληνικό κράτος και η Ε.Ε., όσο και οι ίδιοι οι Έλληνες κτηνοτρόφοι πρέπει να παλέψουν ούτως ώστε να καταστεί η κτηνοτροφία ένας από τους δυνατότερους κλάδους και να πάρει τη θέση που τις αξίζει στις αγορές.